

KJØP OG SALG AV MINERALER

Av Knut Eldjarn.

Det er enkelte temaer det er vanskelig å bli ferdig med. Mineralhandel er ett av disse. Problemet er ikke nytt.

Allerede tidlig på 1800-tallet ble det drevet handel med mineraler fra norske forekomster. Spesielt var den danske mineralhandler Nepperschmidt i København aktiv i denne periode. Epidot fra Arendal, sølv fra Kongsberg, vesuvian fra Hamrefjell og sjeldne mineraler fra Langesundsfjordområdet var god handelsvare – dengang som nå.

Utover på 1800-tallet var det også norske mineralhandlere på markedet. Samuel Wiborg i Brevik var en av disse. Sammen med flere andre samlet han sjeldne mineraler på øyene i Langesundsfjorden og solgte eller byttet disse videre til museer og amatører over hele Europa. Felles for dem alle var at de var amatører – både med hensyn til mineralogi og handelsvirksomhet.

Det var den økende interesse for naturvitenskap og innsamling av mineralogisk

prøvemateriale blant vitenskapsmenn og amatører som skapte markedet for mineralhandelen. Blant 1800-tallets mineralsamlere i Norge var det flere som tilhørte de rike jernverkseiere (Cappelen på Ulefoss og Aall på Næs). Disse amatører skaffet seg fine mineralsamlinger for det meste ved kjøp og bytte.

Det historiske tilbakeblikk er ment som en illustrasjon av at handelsvirksomheten ikke er noen nyoppstått »slange» i det amatørmineralogiske paradisi. Når en vare blir etterspurt (som vakre eller sjeldne mineraler i dag) blir det et marked for kjøp og salg av denne »vare». Dette trenger ikke komme i veien for gleden over amatørgeologi som hobby. De som handler med mineraler vil tvert imot bidra med et verdifullt tilskudd fordi mineraler som ellers ikke ville vært tilgjengelig kan kjøpes av mineralhandleren. Det er mange forhold som kan gjøre at mineraler kun vil være tilgjengelig ved kjøp: utenlandske stoffer, mineraler fra fjerne lokaliteter i

**SLIPEBORD og STEINSAGER
FOR KURS og SKOLER**

"STAR KOMBIMASKIN"

GRAVES Cab Mate med diamant slipeskive

GRAVES Fasettsliper

ALT I SLIPEUTSTYR — SOLID OG RIMELIG

RÅSTEIN, MINERALER, SMYKKER, GAVEARTIKLER, o.l.

Velkommen til vår butikk i Kirkevn.63, Haslum.

MANDAG STENGT

B.GJERSTAD ^A/_{AS} UTSTYR FOR SMYKKESTEINSLIPING

KIRKEVEIEN 63 1344 HASLUM

TELEFON: (02) 53 36 86

Norge, mineraler fra lokaliteter hvor salg av mineraler kan bli »binæring» til annen drift (f.eks. pegmatitter) og mineraler fra eldre samlinger når det gjelder lokaliteter som ikke lenger er produktive. Det er heller ikke alle amatører som har tid eller anledning til å reise land og strand rundt på mineraljakt. Mineralhandelen er derfor i det store og hele en berikelse for det amatørgeologiske miljø.

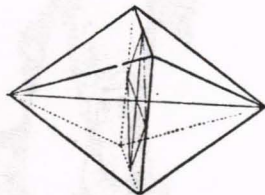
Men forutsetningen er at de som driver mineralhandel gjør dette på redelige premisser i forhold til grunneiere og til sine kunder (amatørene). Bare på disse betingelser vil mineralhandelen kunne oppnå den nødvendige tillit hos publikum.

Et sentralt spørsmål i denne forbindelse er spørsmålet om *prisfastsettelse*. I prinsippet dikteres prisene her som ellers av tilbud og etterspørsel. Prisen på et mineral er den pris noen er villig til å betale for stoffen. Men fastsettelse av en »riktig» pris forutsetter *kunnskap* hos kjøper og selger — og gjensidig tillit. For kjøperen (amatøren) er det viktig å ha noe å sammenligne med — andre mineraler eller samme mineral fra andre handleere. I tillegg må man selv kunne legge inn kvalitetsvurderinger for den enkelte stoff. For de som vil drive ansvarlig mineralhandel i Norge må det være viktig å ha et klart pristilbud på sine »varer» slik at potensielle kjøpere får et grunnlag for å vurdere markedsprisene. Handleere må

ikke — som vi har sett eksempler på — utnytte det lave kunnskapsnivået hos norske samlere til å kreve overpris for stuffer som de selger billigere i utlandet. De må heller ikke ødelegge grunnlaget for et tillitsfullt samarbeid med norske amatører ved å reservere de beste stoffene til utenlandske kjøpere. Norske amatører må få anledning til å kjøpe virkelig gode norske mineralstuffer slik at disse kan beholdes i landet (f. eks. anatas, zirkon).

Men samtidig må amatørerne kvitte seg med noe av den misunnelse og smålighet som ofte kommer til uttrykk overfor mineralhandlere. Det koster å skaffe frem mineraler fra fjern og nær til det norske mineralmarked og det er sjelden noen blir rike på mineralhandel!

Amatørene trenger de seriøse mineralhandleerne like mye som mineralhandleerne er avhengig av sine nåværende eller potensielle kunder på det norske marked. Et tillitsfullt samarbeid vil på sikt tjene begge parter.

BJØRN STRØMNÆS mineraler — engros

- **MINERALER**
- **AGATER**
- **RÅSTEIN**

*Prisliste til registrerte
forhandlere*

**ADRESSE: BLINDERNVN. 4,
OSLO 3**

TLF. (02) 56 25 12